

ŽRTVE OPĆINE CESTICA U RATNIM I PORATNIM STRADANJIMA XX. STOLJEĆA (I.)

Piše: Franjo TALAN

Uvod.

Ovaj je tekst izvorno pripremljen za Četvrti Hrvatski žrtvoslovni kongres, održan u Zagrebu i Škabrnji od 15. do 17. lipnja 2007., te je naknadno dopunjen.

Općina Cestica odavno je prepoznatljiva po svojim crkvama. Na slici crkva sv. Barbare u Natkrižovljanu

Općina Cestica smjestila se na sjeverozapadnom dijelu Varaždinske županije i tu, prema popisu iz 2001., na površini od 46 km² živi 5.678 stanovnika. Najveća stradanja stanovništvo ovo područje bilježi za vrijeme ratnih sukoba dvadesetog stoljeća, a prestankom Drugoga svjetskog rata progoni i ubojstva stanovništva nisu se smanjili.

Ubrzo nakon ulaska njemačke vojske na prostor bivše Jugoslavije, pogranični dio općine Cestica (tada se zvala Križovljan Cestica, op. F. T.) Hitler priključuje svom carstvu, a svi iz zaposjednutog dijela koji su se izjasnili Hrvatima, morali su iseliti. Tako su naselja Križovljangrad, Virje, Brezje, Lovrečan i Dubrava Križovljanska ostala s druge strane granice, dijelom i Selci Križovljanski, Falinić Breg i Kolarovec, kao i područje danas samostalnih naselja Vratno Otok i Virje Otok.

Osim velikog broja stradalih na području općine Cestica, postoje i dva masovna grobišta o kojima brigu danas vodi općina Cestica. Grobište "Pancerica" kraj Virje Otoka, nastalo je sredinom lipnja 1945. Tu je protutenkovski rov preostao nakon povlačenja Nijemaca, koji je nova vlast popunila tijelima ubijenih stradalnika koji su u noćnim satima kamionima dovoženi iz smjera Varaždina i tu likvidirani. U tri jame pokopano je preko 170 žrtava. Postavljen je križ i sagrađena spomen-kapela posvećena hrvatskom blaženiku, kardinalu Alojziju Stepincu, u kojoj se za žrtve svake godine u drugu nedjelju mjeseca lipnja služi misa. Drugo grobište nastalo je djelovanjem OZN-e (UDB-e) 1946. godine. Žrtve ovog grobišta su stanovnici uz granicu, koje je tajna policija organizirala u "križare". Zbog „križarstva“ i suradnje s „ustaškim satnikom Antom“, zapravo agentom OZN-e, na dulje vremenske kazne osuđeno je desetak osoba, a sam «Ante» nije ni suđen ni osuđen.

Crkva sv. Križa u Radovcu

U znak sjećanja na poubijane, kod grobišta je podignut spomen-križ, kojeg je 26. srpnja 1998. blagoslovio vlč. Ivan Košić, a kod grobišta „Pancerica“ spomen-kapelu u Virje Otoku blagoslovio je 18. lipnja 2000. mons. Marko Culej, prvi varaždinski biskup. Izaslanstvo općine svake godine povodom blagdana Svih svetih kod spomen-križa položi vijenac.

U toku Prvoga svjetskog rata, na raznim bojištima i od posljedica rata poginulo je osamdeset ljudi, a u doba Drugoga svjetskog rata i poraća stradalo je preko 180 stanovnika općine Cestica. Uslijed progona UDB-e i OZN-e nakon 1945. zatvoreno je i na razne načine maltretirano i ponižavano preko četrdeset osoba, dio ih je završio na prisilnom radu, a neki su stradali i životom. U referatu je naveden potpun popis do sada utvrđenih žrtava, a dijelom su opisane i okolnosti stradanja i izrečena mišljenja o tim događajima. U radu je naveden popis

stradalih i poginulih osoba, za vrijeme Prvoga svjetskog rata, Drugog svjetskog rata i poraća, kao i popis osuđenih i zatvaranih osoba nakon rata 1945. godine. Na kraju donosimo popis stradalih stanovnika općine Cestica u Domovinskom ratu.

Općina Cestica danas

Danas općina Cestica svojim položajem, kao jedna od 28 lokalnih središta Varaždinske županije (uz 6 gradova tu su i 22 općine), i prometnom povezanošću predstavlja izlaz prema srednjoj Europi i susjednoj Sloveniji. Danas područje općine čine sljedeća naselja: najveće je Gornje Vratno, koje je na ulasku u općinu iz smjera Varaždina, a uz glavnu cestu prema Sloveniji nalaze se još naselja Radovec, Križovljan Radovečki, Cestica, Babinec, Brezje Dravsko, Veliki Lovrečan i Dubrava Križovljanska koja je na samom izlasku prema zemljama srednje i zapadne Europe. U nizinskom dijelu općine, prema rijeci Dravi, smjestila su se naselja Vratno Otok, Radovec Polje, Virje Križovljansko i Otok Virje koji je ujedno i granični prijelaz prema Ormožu, a uz graničnu crtu nalazi se i nekad samostalno naselje Križovljangrad koje je sada u sastavu Cestice. U dravskoj nizini nalazi se i jedino prekodravsko naselje Varaždinske županije, Lovrečan Otok. U južnom dijelu općine nalaze se najpoznatiji vinorodni predjeli Viničko-križovljansko-barbarskog vinogorja, sa središnjim vinorodnim vrhom oko crkve Svete Barbare, koja je ujedno i župna crkva istoimene župe, a u sastavu općine nalaze se i naselja Natkrižovljan, Jarki, Selci Križovljanski, Gradišće, Križanče, Falinić Breg i Mali Lovrečan. U predjelu ispresijecanom plodnim žitnim poljima i gajevima, u nizini i njegovanim voćnjacima i vinogradima, u brdovitom dijelu općine živjelo se da bi se preživjelo, a od neposrednih ratnih sukoba kraj je bio pošteđen, što ne znači da stanovništvo nije stradavalo i osjećalo ratne nedaće i sveopću oskudicu.

Crkva sv. Lovre u Lovrečanu

Iz pograničnog dijela Varaždinske županije odnosno iz naselja cestičke općine, najveći broj žrtava stradao je u Drugome svjetskom ratu, a ubijanja, nasilje i teror nastavljeni su i nakon kapitulacije Njemačke. U poratnim danima u tom dijelu općine nastaju i dva masovna grobišta, oba uz rijeku Dravu, međusobno udaljena desetak kilometara.

Iako većina smatra, da su u grobište PancERICA žrtve s križnog puta, taj podatak moramo uzeti s rezervom. Naime, svjedoci tvrde da su žrtve dovožene u noćnim satima kamionima iz smjera Varaždina, i to cestom kroz

Križovljangrad, a drugi put kojim su se žrtve dovozile bio je uz Dravu, današnjom Dravskom ulicom naselja Otok Virje. Nije poznato, da bi kolone „križnoga puta“ koje su se formirale u Varaždinu išle natrag prema Sloveniji, već su išle dalje u unutrašnjost Hrvatske i prema istoku. Kako je u to doba u Varaždinu najpoznatiji logor bio na igralištu Tivara (danas Varteksa), vjeruje se da je većina žrtava grobišta „PancERICA“ došla iz tog logora, mada se ne mogu isključiti ni ostala mjesta u kojima je poratna vlast držala uglavnom pripadnike vojnih formacija vojske Nezavisne Države Hrvatske, zarobljenike koji su se morali prijaviti, jer su bili u „neprijateljskoj vojsci“.

Kolone križnog puta koje su iz smjera Slovenije ulazile na područje općine Cestica i ozemlje Hrvatske, uglavnom su išle prema Varaždinu, a nekoliko ubijenih iz tih kolona pokopano je na grobljima i u šumi Gaj u općini Petrijanec. Nastanak prvih grobišta u novonastaloj državi na području Varaždina zbivaju se na lokacijama bliže gradu, a Dravska šuma Varaždin kao najbliža lokacija, sa svojim rovovima uz rijeku, novoj se vlasti pokazala kao najpodesnija. Je li se kasnije na okolna grobišta žrtve odvozilo kako bi se stanovništvu grada sačuvao noćni mir ili su se postojeće jame zapunile, teško je reći, ali okolna manja grobišta nastaju tek potkraj mjeseca svibnja, a na udaljenija stratišta počelo se odvoziti u lipnju mjesecu. Na predjelu PancERICA nalaze se tri grabe, i to dvije na području PancERICA (rov se pružao od rijeke Drave do brdovitog dijela općine Cestica u duljini od najmanje pet kilometra, op. F. T.), na kojima su danas postavljeni bijeli križevi, i na lokaciji na području bunkera gdje je pokopano 12 žrtva. Nakon smaknuća, žrtve su zagrnutе tankim slojem zemlje te je lokalna „narodna vlast“ angažirala seljake iz obližnjeg Virja Križovljanskog, da dublje pokopaju usmrćene. Nakon osamostaljenja Hrvatske vjerovalo se da će posao na

obilježavanju stradanja preuzeti država, no kako je uslijed rata i drugih prioriteta taj posao izostao, u akciju se uključila lokalna sredina, te su lovci lovačkog društva Sveti Hubert Cestica povodom blagdana Svih svetih 1995. postavili spomen-križ, a kasnije je formiran Odbor za obilježavanje, koji svake godine na drugu nedjelju mjeseca lipnja priređuje komemoraciju i misu zadušnicu. Kasnije je sagrađena spomen kapela posvećena hrvatskom blaženiku, kardinalu Alojziju Stepincu u kojoj se vjernici jednom mjesečno okupljaju na misi.

Za razliku od „Pancerice“, koja je od državne ceste D-2, središnje ceste u općini, udaljena oko četiri kilometra, grobište u Lovrečanu udaljeno je od državne ceste ni dvadesetak metara, a nastalo je djelovanjem OZN-e (UDB-e) 1946. godine. Tu su uglavnom stradali vjernici koje je vlast vrbovala u „križare“. Većina ubijenih je s područja Haloza, odnosno Slovenije, a u pripremljenoj i dobro režiranoj akciji vlasti ubijen je i skelar Stanko Dobrotić iz Lovrečan Otoka, sin Jakoba i Antonije rođene Županić, dok se Franjo Težak uspio spasiti, i tu je pred deset godina postavljen spomen-križ.

Izaslanstvo općine Cestica i Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava svake godine povodom blagdana Svih svetih kod spomen-križa položi vijenac, kao i na obljetnicu stradanja, a povodom 60-te obljetnice misu zadušnicu predvodio je mons. Vlado Košić, pomoćni biskup zagrebački.

Analiza ratnih i poratnih stradanja na području općine Cestica pokazuje začuđujuće velik broj poginulih, nestalih i poubijanih nakon završetka rata, kada su prestala ratna djelovanja. S nevjericom danas promatramo s kakvom se ignorancijom brojne sredine odnose prema vlastitim žrtvama i stradanjima, kako svoje žrtve ne cijene i ne poštuju. Čak možemo reći da ni ne znaju da su postojale. S ponosom mogu reći, da za stradale s područja ove općine ljudi znaju i da se s poštovanjem odnose prema stradalima, a kod spomen-križa s ponosom i dostojanstvom svijeće zapale i putnici namjernici i hodočasnici, koji tu znaju svratiti na putu prema odavanju počasti žrtvama Bleiburgu i mariborskih stratišta.

Slijedi popis stradalih i poginulih osoba, za vrijeme Prvoga i Drugog svjetskog rata te poraća, kao i popis osuđenih i zatvaranih osoba nakon rata 1945. Na kraju slijedi popis stradalih stanovnika općine Cestica u Domovinskom ratu.

Popis poginulih i umrlih vojnika u I. svjetskom ratu prema podacima Matice umrlih župe Križovljan i Natkrižovljan 1914.-1918. godine i prema sudskim presudama o proglašenju umrlima.

1. Lazar, Tomo iz Cestice, sin Tome i Roze, rođen 1891. godine. Poginuo 15. kolovoza 1914. godine u boju na visini Obrež, gdje je i pokopan.
2. Težak, Antun iz Križovljana, sin Pavla i Ane, rođen 1891. godine. Poginuo 28. rujna 1914. godine u Srbiji, gdje je i pokopan.
3. Tenko, Imbro, sin Fabijana i Marije, rođen 1874. godine u Vinici. Pripadnik Zagrebačke 25. domobranske pukovnije, po činu pučki ustaša. Poginuo od hitca u prsa kod mjesta Limanovska Ada u Srbiji. Pokopan isti dan u mjestu Međaša u Bosni.
4. Horvat, Antun, sin Urše Horvat, rođen 1889. godine na Falinić Bregu, poginuo-umro u Srbiji 17. listopada 1914. godine.
5. Lazar, Gjuro iz Križovljana, sin Izidora i Roze, rođen 1878. godine. Poginuo, umro od rane hitca dobivenog u glavu na ratištu u Srbiji, pokopan u Jevremovcu, Srbija.
6. Hohnjec, Mirko, sin Imbre i Kate, rođen 1897. godine u Natkrižovljanu, poginuo u Srbiji, u Loznici 23. studenoga 1914. godine.
7. Lazar, Štefan, sin Jure i Urše, rođen u Jarkima 1883. godine. Poginuo u boju 3. prosinca 1914. godine u Srbiji od hitca u glavu, pokopan na bojištu.
8. Hutinski, Alojz, sin Blaža i Marije, rođen u Natkrižovljanu 1889. godine poginuo u Srbiji 4.

prosina 1914. godine.

9. Hegedić, Vjekoslav, sin Josipa i Helene, rođen 1887. godine u Cestici, kao vojnik umro od kolere u Rumi, 22. prosinca 1914. godine

10. Šćuric, Franjo, sin Franje i Tereze Šćuric, rođen u Jarkima 1892. godine. Pao, preminuo u pokretnoj vojnoj bolnici u Rumi 6. siječnja 1915. godine pokopan sljedeći dan na groblju, grob broj 27 u Rumi.

11. Premuž, Jakov iz Vratna, sin Josipa i Ane r. Majer. Poginuo na bojištu u Rusiji 12. siječnja 1915. godine, pokopan na bojištu Rusija Koskyrski

12. Kovačić, Franjo, sin Imbre i Kate, rođen u Donjem Vratnu 1885. godine, po zanimanju stolar. Pripadnik zagrebačke 25 domobransko pješačke pukovnije, po činu domobran, umro od tifusa u bolnici u Bjelovaru 6. veljače 1915. godine.

13. Kokot, Emerik, sin Mije i Eve, rođen 1880. godine u Jarkima. Pripadnik varaždinske 10. domobranske husarske pukovnije, husar. Poginuo 10. veljače 1915. godine u Rusiji.

14. Rošković, Antun, sin Štefana i Marije, rođen 1892. godine u Vinica Bregu, župa Sv. Barbara. Poginuo u Galiciji 12. veljače 1915. godine i tamo pokopan sljedeći dan.

15. Žunec, Alois, sin Stjepana i Marije, rođen 1888. godine poginuo 17. prosinca 1915.

16. Borak, Franjo, sin Mate i Eve iz Radovca, rođen 1894. godine poginuo 17. ožujka 1915. godine u Indiji.

17. Kokot, Josip, sin Izidora i Helene, rođen u Križanču 1886. godine. Poginuo 17. ožujka 1917. godine kod Folio -Ziklona

18. Lukaček, Pavao iz Babinca, sin Gjura i Eve, rođen 1884. godine u Falinić Bregu, neoženjen. Kao domobran, pripadnik Zagrebačke 25. domobransko pješačke pukovnije, umro u ropstvu u Kragujevcu u Srbiji 17. ožujka 1917. godine i tamo je na groblju pokopan.

19. Anderlić, Stjepan, sin Mije i Marije, rođen 1879. godine u Virju Križovljanskome, poginuo u Mitrovici 14. travnja 1915. godine, kao pripadnik Zagrebačke 25. domobransko pješačke pukovnije, po činu pučki ustaša.

20. Kostanjevac, Stjepan, sin Franje i Ane rođen 1887. godine u Križanču. Pripadnik zagrebačke 25. domobransko pješačke pukovnije po činu pučki ustaša. Umro od sušice 23. travnja 1915. godine i pokopan na groblju u Križovljanu.

21. Kutnjak, Franjo, sin Gjura i Kate, rođen 1877. godine, kao pripadnik Zagrebačke 25. domobranske pješačke pukovnije poginuo u Galiciji 12. svibnja 1915, pokopan na bojištu.

22. Majcenović, Franjo, sin Stjepana i Helene, rođen 1884. godine u Babincu. Umro u pričuvnoj vojnoj bolnici Szatmar Nemeth bolnica , 17. svibnja 1915. godine.

23. Leskovar, Stjepan, sin Andrije i Apolonije, rođen 1887. u Gradišću 8, poginuo u Galiciji 13. lipnja 1915. godine

24. Turščak, Mirko, sin Josipa i Mare, rođen 1882. godine u Selcima, poginuo 13. lipnja 1915. godine u Galiciji.

25. Bogadi, Mirko, sin Stjepana i Kate, rođen 1889. godine u Gornjem Vratnu, poginuo-umro 16. lipnja 1915. godine u Zagrebu, u bolnici, pokopan na centralnom groblju u Zagrebu.

26. Premuž, Franjo iz Vratna, sin Mije i Dore rođen 1887,. Godine poginuo 22. lipnja 1915. godine u Ugarskoj.
27. Fišter, Tomo, rođen 1884. godine na Vinica Bregu, župa Sv. Barbara Natkrižovljan, po zanimanju kočijaš, roditelji pokojni. Poginuo u Rusiji 25. lipnja 1915. godine
28. Kokot, Mato, sin Ive i Dore, rođen 1875. godine u Gradišću, poginuo 30. srpnja 1915. godine u Tolminu, Primorje (današnja Slovenija op. a.).
29. Lazar, Jakob, sin Jakoba i Ane, rođen u Ormso, županija Zala – Ugarska s prebivalištem. Poginuo u mjestu Marmaros Siget – Ugarska 7. srpnja 1915. godine.
30. Mumlek, Ivan iz Radovca, sin Antuna i Reze rođen 1895. godine, Pripadnik Zagrebačke 25. domobranske pukovnije, po činu pričuvni ustaša novak, poginuo u boju 12. kolovoza 1915. godine u Rusiji od hitca u glavu
31. Vidrač, Tomo iz Lovrečana, rođen 1889. godine. Po činu pričuvni kopljanik, umro 15. kolovoza 1915. godine u Malinovu u Rusiji, gdje je i pokopan.
32. Hip, Markus, sin Blaža i Marije, rođen u Vratnu 1892. godine umro kao vojnik u bečkoj bolnici 21. kolovoza 1915. godine
33. Premužić, Šimun iz Lovrečana, sin Šimuna i Ane, rođen 1882. godine. Poginuo 28. kolovoza 1915. godine u Galiciji, gdje je i pokopan.
34. Cesar, Franjo, rođen 1894 godine u Gradišću, poginuo 12. rujna 1915. godine u Viniary Poljska i pokopan na groblju junaka Winary, grob 15.
35. Rodeš, Lovro, sin Jurja i Marije, rođen 1884. godine u Selcima 26, poginuo u Galiciji 15. rujna 1915. godine
36. Ivančić, Josip iz Gornjeg Vratna, sin Mije i Dore, rođen u Vratnu 1884. godine, umro-poginuo u Rusiji u bolnici 1915. godine.
37. Kotolenko, Antun, rođen 1893. godine, Selci 54, poginuo 4. prosinca 1915. godine na bojištu kod Kimpolnog Bukovini.
38. Veselić, Mato iz Kolarovca, sin Mate i Magde, rođen 1874. godine. Poginuo 19. veljače 1916. godine u Galiciji (Horolenki?)
39. Pavlović, Josip rođen u Vinici 1873. godine, sin Mije i Ane r. Banfić. Oženjen Marijom Pavlović rođ. Banfić, s prebivalištem u Gornjem Vratnu. Pripadnik zagrebačke 25. domobranske pukovnije, po činu desetnik, umro u bolnici od kljenuti srca u cesarskoj i kraljevskoj pričuvnoj bolnici u Bjeljini, pokopan isti dan na skupnom groblju u Sajkovcu
40. Lazar, Franjo, sin Jure i Marije, rođen 1888. godine Jarki 37.. Pripadnik 26. dom. Dokn. Bataljuna u Karlovcu, poginuo, pao, preminuo 10. travnja 1916. godine u carskoj i kraljevskoj pričuvnoj vojnoj bolnici u Kolomca, br. 1. III odj. uslijed smekšanja mozga. Pokopan 21. travnja u Kolomcu.
41. Kolar, Ivan, sin Jure i Helene, rođen u Virju Križovljanskome 1875. godine. Poginuo u Italiji (Kempalište)12. prosinca 1916. godine.
42. Hip, Mirko, sin Blaža i Marije, rođen u Vratnu 1897. godine , umro-poginuo na ratištu u Rusiji 25. listopada 1916. godine.
43. Punčec, Josip iz Vinice Brega, župa SV. Barbara. Kao vojnik umro 11. siječnja 1917. godine u

bolnici u Budimpešti u Ugarskoj.

44. Hutinski, Stjepan, sin Franje i Mare, rođen 1883. godine u Selcima Križovljanskim, poginuo u Ugarskoj 18. veljače 1917. godine.

45. Horvat, Mato, sin Gjura i Marije, rođen u Virju Križovljanskome 1888. godine, poginuo 20. veljače 1917. godine (Mumbaes), pokopan 21. veljače na groblju iza postaje za promatranje.

46. Šestan, Vjekoslav, iz Križanča, rođen 1893. godine, Križanec 28. Kao vojnik preminuo u bolnici 13. travnja 1917. godine, pokopan na groblju u Petrinji.

47. Oković, Jakob iz Cestice, sin Štefana i Lizike, rođen 1875. godine. Umro u Zagrebu u bolnici 26. kolovoza 1915. godine, pokopan na groblju u Zagrebu 28. kolovoza 1917.

48. Kokot, Gjuro, sin Mije i Eve, rođen u Jarkima 32 1875. godine, poginuo u Albaniji (Elbasan op. a.), 1. svibnja 1917. godine

49. Rugani, Imbro iz Brezja Dravskog, sin Franje i Dore, rođen 1892. godine. Kao vojnik preminuo 8. lipnja 1917. godine u posadnoj bolnici broj 23 u Zagrebu , pokopan 10. lipnja na groblju u Mirogoju.

50. Furjan, Mijo, sin Ivana i France, rođen 1883. godine na Falinić Bregu, poginuo 22. srpnja 1917. godine Berlosky grob, gdje je i pokopan.

51. Pšak, Franjo iz Radovca, sin Andre i Kate, rođen 1895. godine. Poginuo 29. srpnja 1917. godine u boju protiv Rusima u Galiciji.

52. Leskovar, Blaž iz Vratna, sin Ivana i Sofije, rođen 1896. godine. Poginuo na ratištu 5. kolovoza 1917. godine

53. Vočanec, Alojz iz Babinca, rođen 1891. godine. Poginuo 26. kolovoza 1917. godine u Galiciji i pokopan na groblju u Stanislavu.

54. Hutinski, Antun iz Radovca, sin Nikole i Dore, rođen 1893. godine u Radovcu, poginuo 28. kolovoza 1917. godine u Sloveniji, pokopan u Ljubljani 31. kolovoza.

55. Soštarić, Josip iz Križovljana, rođen 1881. godine. Poginuo u Albaniji 16. rujna 1917. godine i pokopan na vojničkom groblju u Duraczu (Drač), grob broj 190.

56. Talan, Franjo iz Križovljana, sin Imbre i Marije, rođen 1871. godine. Umro u pričuvnoj vojnoj bolnici 27. ožujka 1918. godine kod mjesta Tronckon, Ugarska, gdje je i na vojnom groblju i pokopan.

57. Golubić, Petar , rođen 1881. godine poginuo 1918.

58. Cestar, Antun, rođen 11. siječnja 1844, poginuo u ratu

59. Majhen, Mato iz Križovljana, rođen 1. rujna 1860. Nije se vratio iz rata

60. Kociper, Marko, rođen 11. veljače 1874. godine u Jarkima, poginuo u Prvome svjetskom ratu. Proglašen umrlim 1963. godine

61. Kokot, Ivan, rođen 13. lipnja 1876. godine u Jarkima, poginuo u ratu.

62. Križanić, Antun iz Falinić Brega, rođen 17. lipnja 1877. godine. Poginuo u ratu.

63. Milec, Stanko iz Natkrižovljana, rođen 14. siječnja 1878. godine. Poginuo u ratu

64. Žunec, Andrija iz Falinić Brega, rođen 25. lipnja 1880. godine. Poginuo u ratu.
65. Furjan, Josip, rođen u Selcima Križovljanskim 23. veljače 1881. godine. Poginuo u Prvome svjetskom ratu, proglašen umrlim 1965. godine.
66. Pšag, Ivan iz Radovca, rođen 23. kolovoza 1881. godine. Nije se vratio iz rata
67. Pavlović, Stjepan, rođen 9. rujna 1882. godine u Virju Križovljanskome, nije se vratio iz rata.
68. Ščuric, Imbro iz Gornjeg Vratna, rođen 3. studenoga 1885. godine. Nije se vratio iz rata.
69. Juričinec, Franjo, rođen 2. prosinca 1885. godine u Brezju Dravskom, Poginuo u prvom svjetskom ratu
70. Ponudić, Josip iz Kolarovca, rođen 28. veljače 1886. godine. Nije se vratio iz rata.
71. Vori, Pavao iz Cestice, rođen 10. travnja 1886. godine. Nije se vratio iz rata.
72. Kokot, Martin, rođen 6. lipnja 1886. godine u Jarkima 12, posljednji put se javio s ratišta 1915. godine
73. Ščuric, Ferdinand iz Kolarovca, rođen 11. srpnja 1888. godine. Poginuo u ratu.
74. Majhen, Pavao iz Gornjeg Vratna, rođen 6. travnja 1892. godine. Poginuo u ratu.
75. Težak, Stjepan iz Babinca, rođen 16. prosinca 1892. godine. Poginuo u ratu.
76. Korotaj ,Josip, rođen 27. srpnja 1894. godine u Lovrečanu, poginuo u ratu.
77. Anderlić, Ivan, rođen u Velikoj Nedelji 24. veljače 1895, poginuo-nestao u ratu.
78. Petek, Mijo iz Babinca, rođen 2. rujna 1895. godine. Nije se vratio iz rata
79. Kunštek, Antun iz Falinić Brega, rođen 9. lipnja 1896. godine. Poginuo u ratu.
80. Hutinski, Franjo iz Radovca, sin Nikole i Dore, poginuo u Prvome svjetskom ratu, na bojištu na bugarskoj granici. (svjedočenje nećakinje Terezije Talan r. Grmec)

Napomena: Stradali, umrli vojnici od br. 1 do br. 57 upisani su na temelju izvotka koje je o smrti dodjeljivala Austro-Ugarska odnosno Kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija u Zagrebu, Odio za bogoštovlje i nastavu.

(nastavit će se)

ŽRTVE OPĆINE CESTICA U RATNIM I PORATNIM STRADANJIMA XX. STOLJEĆA (I.)

Piše: Franjo TALAN

Uvod.

Ovaj je tekst izvorno pripremljen za Četvrti Hrvatski žrtvoslovni kongres, održan u Zagrebu i Škabrnji od 15. do 17. lipnja 2007., te je naknadno dopunjen.

Općina Cestica odavno je prepoznatljiva po svojim crkvama. Na slici crkva sv. Barbare u Natkrižovljanu

Općina Cestica smjestila se na sjeverozapadnom dijelu Varaždinske županije i tu, prema popisu iz 2001., na površini od 46 km² živi 5.678 stanovnika. Najveća stradanja stanovništvo ovo područje bilježi za vrijeme ratnih sukoba dvadesetog stoljeća, a prestankom Drugoga svjetskog rata progoni i ubojstva stanovništva nisu se smanjili.

Ubrzo nakon ulaska njemačke vojske na prostor bivše Jugoslavije, pogranični dio općine Cestica (tada se zvala Križovljan Cestica, op. F. T.) Hitler priključuje svom carstvu, a svi iz zaposjednutog dijela koji su se izjasnili Hrvatima, morali su iseliti. Tako su naselja Križovljangrad, Virje, Brezje, Lovrečan i Dubrava Križovljanska ostala s druge strane granice, dijelom i Selci Križovljanski, Falinić Breg i Kolarovec, kao i područje danas samostalnih naselja Vratno Otok i Virje Otok.

Osim velikog broja stradalih na području općine Cestica, postoje i dva masovna grobišta o kojima brigu danas vodi općina Cestica. Grobište "Pancerica" kraj Virje Otoka, nastalo je sredinom lipnja 1945. Tu je protutenkovski rov preostao nakon povlačenja Nijemaca, koji je nova vlast popunila tijelima ubijenih stradalnika koji su u noćnim satima kamionima dovoženi iz smjera Varaždina i tu likvidirani. U tri jame pokopano je preko 170 žrtava. Postavljen je križ i sagrađena spomen-kapela posvećena hrvatskom blaženiku, kardinalu Alojziju Stepincu, u kojoj se za žrtve svake godine u drugu nedjelju mjeseca lipnja služi misa. Drugo grobište nastalo je djelovanjem OZN-e (UDB-e) 1946. godine. Žrtve ovog grobišta su stanovnici uz granicu, koje je tajna policija organizirala u "križare". Zbog „križarstva“ i suradnje s „ustaškim satnikom Antom“, zapravo agentom OZN-e, na dulje vremenske kazne osuđeno je desetak osoba, a sam «Ante» nije ni suđen ni osuđen.

Crkva sv. Križa u Radovcu

U znak sjećanja na poubijane, kod grobišta je podignut spomen-križ, kojeg je 26. srpnja 1998. blagoslovio vlč. Ivan Košić, a kod grobišta „Pancerica“ spomen-kapelu u Virje Otoku blagoslovio je 18. lipnja 2000. mons. Marko Culej, prvi varaždinski biskup. Izaslanstvo općine svake godine povodom blagdana Svih svetih kod spomen-križa položi vijenac.

U toku Prvoga svjetskog rata, na raznim bojištima i od posljedica rata poginulo je osamdeset ljudi, a u doba Drugoga svjetskog rata i poraća stradalo je preko 180 stanovnika općine Cestica. Uslijed progona UDB-e i OZN-e nakon 1945. zatvoreno je i na razne načine maltretirano i ponižavano preko četrdeset osoba, dio ih je završio na prisilnom radu, a neki su stradali i životom. U referatu je naveden potpun popis do sada utvrđenih žrtava, a dijelom su opisane i okolnosti stradanja i izrečena mišljenja o tim događajima. U radu je naveden popis stradalih i poginulih osoba, za vrijeme Prvoga svjetskog rata, Drugog svjetskog rata i poraća, kao i popis osuđenih i zatvaranih osoba nakon rata 1945. godine. Na kraju donosimo popis stradalih stanovnika općine Cestica u Domovinskom ratu.

Općina Cestica danas

Danas općina Cestica svojim položajem, kao jedna od 28 lokalnih središta Varaždinske županije (uz 6 gradova tu su i 22 općine), i prometnom povezanošću predstavlja izlaz prema srednjoj Europi i susjednoj Sloveniji. Danas područje općine čine sljedeća naselja: najveće je Gornje Vratno, koje je na ulasku u općinu iz smjera Varaždina, a uz glavnu cestu prema Sloveniji nalaze se još naselja Radovec, Križovljan Radovečki, Cestica, Babinec, Brezje Dravsko, Veliki Lovrečan i Dubrava Križovljanska koja je na samom izlasku prema zemljama srednje i zapadne Europe. U nizinskom dijelu općine, prema rijeci Dravi, smjestila su se naselja Vratno Otok, Radovec Polje, Virje Križovljansko i Otok Virje koji je ujedno i granični prijelaz prema Ormožu, a uz graničnu crtu nalazi se i nekad samostalno naselje Križovljangrad koje je sada u sastavu Cestice. U dravskoj nizini nalazi se i jedino prekodravsko naselje Varaždinske županije, Lovrečan Otok. U južnom dijelu općine nalaze se najpoznatiji vinorodni predjeli Viničko-križovljansko-barbarskog vinogorja, sa središnjim vinorodnim vrhom oko crkve Svete Barbare, koja je ujedno i župna crkva istoimene župe, a u sastavu općine nalaze se i naselja Natkrižovljan, Jarki, Selci Križovljanski, Gradišće, Križanče, Falinić Breg i Mali Lovrečan. U predjelu ispresijecanom plodnim žitnim poljima i gajevima, u nizini i njegovanim voćnjacima i vinogradima, u brdovitom dijelu općine živjelo se da bi se preživjelo, a od neposrednih ratnih sukoba kraj je bio pošteđen, što ne znači da stanovništvo nije stradavalo i osjećalo ratne nedaće i sveopću oskudicu.

Crkva sv. Lovre u Lovrečanu

Iz pograničnog dijela Varaždinske županije odnosno iz naselja cestičke općine, najveći broj žrtava stradao je u Drugome svjetskom ratu, a ubijanja, nasilje i teror nastavljeni su i nakon kapitulacije Njemačke. U poratnim danima u tom dijelu općine nastaju i dva masovna grobišta, oba uz rijeku Dravu, međusobno udaljena desetak kilometara.

Iako većina smatra, da su u grobište Pancerica žrtve s križnog puta, taj podatak moramo uzeti s rezervom. Naime, svjedoci tvrde da su žrtve dovožene u noćnim satima kamionima iz smjera Varaždina, i to cestom kroz Križovljangrad, a drugi put kojim su se žrtve dovozile bio je uz Dravu, današnjom Dravskom ulicom naselja Otok Virje. Nije poznato, da bi kolone „križnoga puta“ koje su se formirale u Varaždinu išle natrag prema Sloveniji, već su išle dalje u unutrašnjost Hrvatske i prema istoku. Kako je u to doba u Varaždinu najpoznatiji logor bio na igralištu Tivara (danas Varteksa), vjeruje se da je većina žrtava grobišta „Pancerica“ došla iz tog logora, mada se ne mogu isključiti ni ostala mjesta u kojima je poratna vlast držala uglavnom pripadnike vojnih formacija vojske Nezavisne Države Hrvatske, zarobljenike koji su se morali prijaviti, jer su bili u „neprijateljskoj vojsci“.

Kolone križnog puta koje su iz smjera Slovenije ulazile na područje općine Cestica i ozemlje Hrvatske, uglavnom su išle prema Varaždinu, a nekoliko ubijenih iz tih kolona pokopano je na grobljima i u šumi Gaj u općini Petrijanec. Nastanak prvih grobišta u novonastaloj državi na području Varaždina zbivaju se na lokacijama bliže gradu, a Dravska šuma Varaždin kao najbliža lokacija, sa svojim rovovima uz rijeku, novoj se vlasti pokazala kao najpodesnija. Je li se kasnije na okolna grobišta žrtve odvozilo kako bi se stanovništvu grada sačuvao noćni mir ili su se postojeće jame zapunile, teško je reći, ali okolna manja grobišta nastaju tek potkraj mjeseca svibnja, a na udaljenija stratišta počelo se odvoziti u lipnju mjesecu. Na predjelu Pancerice nalaze se tri grabe, i to dvije na području Pancerice (rov se pružao od rijeke Drave do brdovitog dijela općine Cestica u duljini od najmanje pet kilometra, op. F. T.), na kojima su danas postavljeni bijeli križevi, i na lokaciji na području bunkera gdje je pokopano 12 žrtva. Nakon smaknuća, žrtve su zagrnutе tankim slojem zemlje te je lokalna „narodna vlast“ angažirala seljake iz obližnjeg Virja Križovljanskog, da dublje pokopaju usmrćene. Nakon osamostaljenja Hrvatske vjerovalo se da će posao na obilježavanju stradanja preuzeti država, no kako je uslijed rata i drugih prioriteta taj posao izostao, u akciju se uključila lokalna sredina, te su lovci lovačkog društva Sveti Hubert Cestica povodom blagdana Svih svetih 1995. postavili spomen-križ, a kasnije je formiran Odbor za obilježavanje, koji svake godine na drugu nedjelju mjeseca lipnja priređuje komemoraciju i misu zadušnicu. Kasnije je sagrađena spomen kapela posvećena hrvatskom blaženiku, kardinalu Alojziju Stepincu u kojoj se vjernici jednom mjesečno okupljaju na misi.

Za razliku od „Pancerice“, koja je od državne ceste D-2, središnje ceste u općini, udaljena oko četiri kilometra, grobište u Lovrečanu udaljeno je od državne ceste ni dvadesetak metara, a nastalo je djelovanjem OZN-e (UDB-e) 1946. godine. Tu su uglavnom stradali vjernici koje je vlast vrbovala u „križare“. Većina ubijenih je s područja Haloza, odnosno Slovenije, a u pripremljenoj i dobro režiranoj akciji vlasti ubijen je i skelar Stanko Dobrotić iz Lovrečan Otoka, sin Jakoba i Antonije rođene Županić, dok se Franjo Težak uspio spasiti, i tu je pred deset godina postavljen spomen-križ.

Izaslanstvo općine Cestica i Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava svake godine povodom blagdana Svih svetih kod spomen-križa položi vijenac, kao i na obljetnicu stradanja, a povodom 60-te obljetnice misu zadušnicu predvodio je mons. Vlado Košić, pomoćni biskup zagrebački.

Analiza ratnih i poratnih stradanja na području općine Cestica pokazuje začuđujuće velik broj poginulih, nestalih i poubijanih nakon završetka rata, kada su prestala ratna djelovanja. S nevjericom danas promatramo s kakvom se ignorancijom brojne sredine odnose prema vlastitim žrtvama i stradanjima, kako svoje žrtve ne cijene i ne poštuju. Čak možemo reći da ni ne znaju da su postojale. S ponosom mogu reći, da za stradale s područja ove općine ljudi znaju i da se s poštovanjem odnose prema stradalima, a kod spomen-križa s ponosom i dostojanstvom svijeeće zapale i putnici namjernici i hodočasnici, koji tu znaju svratiti na putu prema odavanju počasti žrtvama Bleiburgu i mariborskih stratišta.

Slijedi popis stradalih i poginulih osoba, za vrijeme Prvoga i Drugog svjetskog rata te poraća, kao i popis osuđenih i zatvaranih osoba nakon rata 1945. Na kraju slijedi popis stradalih stanovnika

općine Cestica u Domovinskom ratu.

Popis poginulih i umrlih vojnika u I. svjetskom ratu prema podacima Matice umrlih župe Križovljan i Natkrižovljan 1914.-1918. godine i prema sudskim presudama o proglašenju umrlima.

1. Lazar, Tomo iz Cestice, sin Tome i Roze, rođen 1891. godine. Poginuo 15. kolovoza 1914. godine u boju na visini Obrež, gdje je i pokopan.
2. Težak, Antun iz Križovljana, sin Pavla i Ane, rođen 1891. godine. Poginuo 28. rujna 1914. godine u Srbiji, gdje je i pokopan.
3. Tenko, Imbro, sin Fabijana i Marije, rođen 1874. godine u Vinici. Pripadnik Zagrebačke 25. domobranske pukovnije, po činu pučki ustaša. Poginuo od hitca u prsa kod mjesta Limanovska Ada u Srbiji. Pokopan isti dan u mjestu Međaša u Bosni.
4. Horvat, Antun, sin Urše Horvat, rođen 1889. godine na Falinić Bregu, poginuo-umro u Srbiji 17. listopada 1914. godine.
5. Lazar, Gjuro iz Križovljana, sin Izidora i Roze, rođen 1878. godine. Poginuo, umro od rane hitca dobivenog u glavu na ratištu u Srbiji, pokopan u Jevremovcu, Srbija.
6. Hohnjec, Mirko, sin Imbre i Kate, rođen 1897. godine u Natkrižovljanu, poginuo u Srbiji, u Loznici 23. studenoga 1914. godine.
7. Lazar, Štefan, sin Jure i Urše, rođen u Jarkima 1883. godine. Poginuo u boju 3. prosinca 1914. godine u Srbiji od hitca u glavu, pokopan na bojištu.
8. Hutinski, Alojz, sin Blaža i Marije, rođen u Natkrižovljanu 1889. godine poginuo u Srbiji 4. prosinca 1914. godine.
9. Hegedić, Vjekoslav, sin Josipa i Helene, rođen 1887. godine u Cestici, kao vojnik umro od kolere u Rumi, 22. prosinca 1914. godine
10. Šćuric, Franjo, sin Franje i Tereze Šćuric, rođen u Jarkima 1892. godine. Pao, preminuo u pokretnoj vojnoj bolnici u Rumi 6. siječnja 1915. godine pokopan sljedeći dan na groblju, grob broj 27 u Rumi.
11. Premuž, Jakov iz Vratna, sin Josipa i Ane r. Majer. Poginuo na bojištu u Rusiji 12. siječnja 1915. godine, pokopan na bojištu Rusija Koskyrski
12. Kovačić, Franjo, sin Imbre i Kate, rođen u Donjem Vratnu 1885. godine, po zanimanju stolar. Pripadnik zagrebačke 25 domobransko pješačke pukovnije, po činu domobran, umro od tifusa u bolnici u Bjelovaru 6. veljače 1915. godine.
13. Kokot, Emerik, sin Mije i Eve, rođen 1880. godine u Jarkima. Pripadnik varaždinske 10. domobranske husarske pukovnije, husar. Poginuo 10. veljače 1915. godine u Rusiji.
14. Rošković, Antun, sin Štefana i Marije, rođen 1892. godine u Vinica Bregu, župa Sv. Barbara. Poginuo u Galiciji 12. veljače 1915. godine i tamo pokopan sljedeći dan.
15. Žunec, Alois, sin Stjepana i Marije, rođen 1888. godine poginuo 17. prosinca 1915.
16. Borak, Franjo, sin Mate i Eve iz Radovca, rođen 1894. godine poginuo 17. ožujka 1915. godine u Indiji.
17. Kokot, Josip, sin Izidora i Helene, rođen u Križanču 1886. godine. Poginuo 17. ožujka 1917. godine kod Folio -Ziklona

18. Lukaček, Pavao iz Babinca, sin Gjura i Eve, rođen 1884. godine u Falinić Bregu, neoženjen. Kao domobran, pripadnik Zagrebačke 25. domobransko pješačke pukovnije, umro u ropstvu u Kragujevcu u Srbiji 17. ožujka 1917. godine i tamo je na groblju pokopan.
19. Anderlić, Stjepan, sin Mije i Marije, rođen 1879. godine u Virju Križovljanskome, poginuo u Mitrovici 14. travnja 1915. godine, kao pripadnik Zagrebačke 25. domobransko pješačke pukovnije, po činu pučki ustaša.
20. Kostanjevac, Stjepan, sin Franje i Ane rođen 1887. godine u Križanču. Pripadnik zagrebačke 25. domobransko pješačke pukovnije po činu pučki ustaša. Umro od sušice 23. travnja 1915. godine i pokopan na groblju u Križovljanu.
21. Kutnjak, Franjo, sin Gjura i Kate, rođen 1877. godine, kao pripadnik Zagrebačke 25. domobranske pješačke pukovnije poginuo u Galiciji 12. svibnja 1915, pokopan na bojištu.
22. Majcenović, Franjo, sin Stjepana i Helene, rođen 1884. godine u Babincu. Umro u pričuvnoj vojnoj bolnici Szatmar Nemeth bolnica , 17. svibnja 1915. godine.
23. Leskovar, Stjepan, sin Andrije i Apolonije, rođen 1887. u Gradišću 8, poginuo u Galiciji 13. lipnja 1915. godine
24. Turščak, Mirko, sin Josipa i Mare, rođen 1882. godine u Selcima, poginuo 13. lipnja 1915. godine u Galiciji.
25. Bogadi, Mirko, sin Stjepana i Kate, rođen 1889. godine u Gornjem Vratnu, poginuo-umro 16. lipnja 1915. godine u Zagrebu, u bolnici, pokopan na centralnom groblju u Zagrebu.
26. Premuž, Franjo iz Vratna, sin Mije i Dore rođen 1887,. Godine poginuo 22. lipnja 1915. godine u Ugarskoj.
27. Fišter, Tomo, rođen 1884. godine na Vinica Bregu, župa Sv. Barbara Natkrižovljan, po zanimanju kočijaš, roditelji pokojni. Poginuo u Rusiji 25. lipnja 1915. godine
28. Kokot, Mato, sin Ive i Dore, rođen 1875. godine u Gradišću, poginuo 30. srpnja 1915. godine u Tolminu, Primorje (današnja Slovenija op. a.).
29. Lazar, Jakob, sin Jakoba i Ane, rođen u Ormso, županija Zala – Ugarska s prebivalištem. Poginuo u mjestu Marmaros Siget – Ugarska 7. srpnja 1915. godine.
30. Mumlek, Ivan iz Radovca, sin Antuna i Reze rođen 1895. godine, Pripadnik Zagrebačke 25. domobranske pukovnije, po činu pričuvni ustaša novak, poginuo u boju 12. kolovoza 1915. godine u Rusiji od hitca u glavu
31. Vidrač, Tomo iz Lovrečana, rođen 1889. godine. Po činu pričuvni kopljanik, umro 15. kolovoza 1915. godine u Malinovu u Rusiji, gdje je i pokopan.
32. Hip, Markus, sin Blaža i Marije, rođen u Vratnu 1892. godine umro kao vojnik u bečkoj bolnici 21. kolovoza 1915. godine
33. Premužić, Šimun iz Lovrečana, sin Šimuna i Ane, rođen 1882. godine. Poginuo 28. kolovoza 1915. godine u Galiciji, gdje je i pokopan.
34. Cesar, Franjo, rođen 1894 godine u Gradišću, poginuo 12. rujna 1915. godine u Viniary Poljska i pokopan na groblju junaka Winary, grob 15.
35. Rodeš, Lovro, sin Jurja i Marije, rođen 1884. godine u Selcima 26, poginuo u Galiciji 15. rujna 1915. godine

36. Ivančić, Josip iz Gornjeg Vratna, sin Mije i Dore, rođen u Vratnu 1884. godine, umro-poginuo u Rusiji u bolnici 1915. godine.
37. Kotolenko, Antun, rođen 1893. godine, Selci 54, poginuo 4. prosinca 1915. godine na bojištu kod Kimpolnog Bukovini.
38. Veselić, Mato iz Kolarovca, sin Mate i Magde, rođen 1874. godine. Poginuo 19. veljače 1916. godine u Galiciji (Horolenki?)
39. Pavlović, Josip rođen u Vinici 1873. godine, sin Mije i Ane r. Banfić. Oženjen Marijom Pavlović rođ. Banfić, s prebivalištem u Gornjem Vratnu. Pripadnik zagrebačke 25. domobranske pukovnije, po činu desetnik, umro u bolnici od kljenuti srca u cesarskoj i kraljevskoj pričuvnoj bolnici u Bjeljini, pokopan isti dan na skupnom groblju u Sajkovcu
40. Lazar, Franjo, sin Jure i Marije, rođen 1888. godine Jarki 37.. Pripadnik 26. dom. Dokn. Bataljuna u Karlovcu, poginuo, pao, preminuo 10. travnja 1916. godine u carskoj i kraljevskoj pričuvnoj vojnoj bolnici u Kolomca, br. 1. III odj. uslijed smekšanja mozga. Pokopan 21. travnja u Kolomcu.
41. Kolar, Ivan, sin Jure i Helene, rođen u Virju Križovljanskome 1875. godine. Poginuo u Italiji (Kempalište)12. prosinca 1916. godine.
42. Hip, Mirko, sin Blaža i Marije, rođen u Vratnu 1897. godine , umro-poginuo na ratištu u Rusiji 25. listopada 1916. godine.
43. Punčec, Josip iz Vinice Brega, župa SV. Barbara. Kao vojnik umro 11. siječnja 1917. godine u bolnici u Budimpešti u Ugarskoj.
44. Hutinski, Stjepan, sin Franje i Mare, rođen 1883. godine u Selcima Križovljanskim, poginuo u Ugarskoj 18. veljače 1917. godine.
45. Horvat, Mato, sin Gjura i Marije, rođen u Virju Križovljanskome 1888. godine, poginuo 20. veljače 1917. godine (Mumbaes), pokopan 21. veljače na groblju iza postaje za promatranje.
46. Šestan, Vjekoslav, iz Križanča, rođen 1893. godine, Križanec 28. Kao vojnik preminuo u bolnici 13. travnja 1917. godine, pokopan na groblju u Petrinji.
47. Oković, Jakob iz Cestice, sin Štefana i Lizike, rođen 1875. godine. Umro u Zagrebu u bolnici 26. kolovoza 1915. godine, pokopan na groblju u Zagrebu 28. kolovoza 1917.
48. Kokot, Gjuro, sin Mije i Eve, rođen u Jarkima 32 1875. godine, poginuo u Albaniji (Elbasan op. a.), 1. svibnja 1917. godine
49. Rugani, Imbro iz Brezja Dravskog, sin Franje i Dore, rođen 1892. godine. Kao vojnik preminuo 8. lipnja 1917. godine u posadnoj bolnici broj 23 u Zagrebu , pokopan 10. lipnja na groblju u Mirogoju.
50. Furjan, Mijo, sin Ivana i France, rođen 1883. godine na Falinić Bregu, poginuo 22. srpnja 1917. godine Berlosky grob, gdje je i pokopan.
51. Pšak, Franjo iz Radovca, sin Andre i Kate, rođen 1895. godine. Poginuo 29. srpnja 1917. godine u boju proti Rusima u Galiciji.
52. Leskovar, Blaž iz Vratna, sin Ivana i Sofije, rođen 1896. godine. Poginuo na ratištu 5. kolovoza 1917. godine
53. Vočanec, Alojz iz Babinca, rođen 1891. godine. Poginuo 26. kolovoza 1917. godine u Galiciji i

pokopan na groblju u Stanislavu.

54. Hutinski, Antun iz Radovca, sin Nikole i Dore, rođen 1893. godine u Radovcu, poginuo 28. kolovoza 1917. godine u Sloveniji, pokopan u Ljubljani 31. kolovoza.

55. Soštarić, Josip iz Križovljana, rođen 1881. godine. Poginuo u Albaniji 16. rujna 1917. godine i pokopan na vojničkom groblju u Duraczu (Drač), grob broj 190.

56. Talan, Franjo iz Križovljana, sin Imbre i Marije, rođen 1871. godine. Umro u pričuvnoj vojnoj bolnici 27. ožujka 1918. godine kod mjesta Tronckon, Ugarska, gdje je i na vojnom groblju i pokopan.

57. Golubić, Petar , rođen 1881. godine poginuo 1918.

58. Cestar, Antun, rođen 11. siječnja 1844, poginuo u ratu

59. Majhen, Mato iz Križovljana, rođen 1. rujna 1860. Nije se vratio iz rata

60. Kociper, Marko, rođen 11. veljače 1874. godine u Jarkima, poginuo u Prvome svjetskom ratu. Proglašen umrlim 1963. godine

61. Kokot, Ivan, rođen 13. lipnja 1876. godine u Jarkima, poginuo u ratu.

62. Križanić, Antun iz Falinić Brega, rođen 17. lipnja 1877. godine. Poginuo u ratu.

63. Milec, Stanko iz Natkrižovljana, rođen 14. siječnja 1878. godine. Poginuo u ratu

64. Žunec, Andrija iz Falinić Brega, rođen 25. lipnja 1880. godine. Poginuo u ratu.

65. Furjan, Josip, rođen u Selcima Križovljanskim 23. veljače 1881. godine. Poginuo u Prvome svjetskom ratu, proglašen umrlim 1965. godine.

66. Pšag, Ivan iz Radovca, rođen 23. kolovoza 1881. godine. Nije se vratio iz rata

67. Pavlović, Stjepan, rođen 9. rujna 1882. godine u Virju Križovljanskome, nije se vratio iz rata.

68. Ščuric, Imbro iz Gornjeg Vratna, rođen 3. studenoga 1885. godine. Nije se vratio iz rata.

69. Juričinec, Franjo, rođen 2. prosinca 1885. godine u Brezju Dravskom, Poginuo u prvom svjetskom ratu

70. Ponudić, Josip iz Kolarovca, rođen 28. veljače 1886. godine. Nije se vratio iz rata.

71. Vori, Pavao iz Cestice, rođen 10. travnja 1886. godine. Nije se vratio iz rata.

72. Kokot, Martin, rođen 6. lipnja 1886. godine u Jarkima 12, posljednji put se javio s ratišta 1915. godine

73. Ščuric, Ferdinand iz Kolarovca, rođen 11. srpnja 1888. godine. Poginuo u ratu.

74. Majhen, Pavao iz Gornjeg Vratna, rođen 6. travnja 1892. godine. Poginuo u ratu.

75. Težak, Stjepan iz Babinca, rođen 16. prosinca 1892. godine. Poginuo u ratu.

76. Korotaj ,Josip, rođen 27. srpnja 1894. godine u Lovrečanu, poginuo u ratu.

77. Anderlić, Ivan, rođen u Velikoj Nedelji 24. veljače 1895, poginuo-nestao u ratu.

78. Petek, Mijo iz Babinca, rođen 2. rujna 1895. godine. Nije se vratio iz rata

79. Kunštek, Antun iz Falinić Brega, rođen 9. lipnja 1896. godine. Poginuo u ratu.

80. Hutinski, Franjo iz Radovca, sin Nikole i Dore, poginuo u Prvome svjetskom ratu, na bojištu na bugarskoj granici. (svjedočenje nećakinje Terezije Talan r. Grmec)

Napomena: Stradali, umrli vojnici od br. 1 do br. 57 upisani su na temelju izvataka koje je o smrti dodjeljivala Austro-Ugarska odnosno Kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija u Zagrebu, Odio za bogoštovlje i nastavu.

(nastavit će se)

<p><i>politički</i> ZATVORENIK</p>	<p>Politički zatvorenik 191, siječanj 2008.</p>
---	---